בס"ד

האחת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מוסדות ברסלב "אהבת משה"

פרשת חיי שרה
תשפ"ז
גיליון 335

אַ לֶעבְטִיגֶער שַׁבָּת

מאת הרב יהודה צבי שפירא

לְנַצֵּל אֶת הַטּוֹב שֶׁבְּכָל יוֹם

בפרשתנו אנו קוראים את הפסוק: "ואברהם זקן בא בימים". במדרש (ילקוט שמעוני כג) דורש על פסוק זה: 'ואברהם זקן בא בימים, זקן זה שקנה שני עולמים, יש לך אדם שהוא בזקנה, ואינו בימים, בימים ואינו בזקנה, אבל כאן זקנה כנגד ימים וימים כנגד זקנה'.

כי גם אדם שחי שנים רבות, אם לא השלימם כראוי הוא נקרא 'זקן' - אך הוא לא 'בא בימים'. על אברהם אבינו - העידה התורה שכל ימיו היו מלאים, ולכן כתוב בו גם זקנה וגם ימים.

מעשה אבות סימן לבנים–פסוק זה מלמדנו הוראה לימי חיינו, לנצלם כראוי. וכך הם דברי ה'זוהר' (נשא דף קכ"ג) - מובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (פ"ד): יש "טוב" הגנוז בכל יום, אך לטוב הזה יש גדר מבחוץ, שהם כלל המניעות שלא נותנים לאדם להיכנס בו. אולם באברהם אבינו נאמר: "ואברהם זקן בא בימים" שכל ימיו היו שלמים, כי הוא נכנס לטוב הגנוז השייך לכל הימים. ומסיים שם: שגם אם האדם אינו ראוי לזה, אך ברצון וחשק להיכנס אל הטוב הגנוז, אזי אע"פ שעדיין לא זיכך עצמו כ"כ הוא זוכה, שיפתחו לו הטוב של הימים ולהיכנס אליהם.

היום ולא מחר !

ב'ליקוטי מוהר"ן' (רע"ב) מבאר ומחזק את האדם לנצל דייקא אותו היום ולא לדחותו למחר, וזה לשונו: "היום אם בקולו תשמעו (תהלים צ"ה), זה כלל גדול בעבודת השם, שלא ישים לנגד עיניו כי אם אותו היום, הן בעסק פרנסה והצטרכותו, צריך שלא יחשב מיום לחברו כמובא בספרים, וכן בעבודתו יתברך לא ישים לנגד עיניו כי אם אותו היום ואותו השעה, כי כשרוצים להיכנס בעבודת ה', נדמה לאדם כאלו הוא משא כבד, ואי אפשר לו לישא משא כבד כזו. אבל כשיחשוב שאין לו רק אותו היום, לא יהיה לו משא כלל, וגם שלא ידחה את עצמו מיום ליום, לאמור: מחר אתחיל, מחר אתפלל בכוונה ובכוח כראוי, וכיוצא בזה בשאר העבודות, כי אין לאדם בעולמו כי אם אותו היום ואותו השעה שעומד בו, כי יום המחרת הוא עולם אחר לגמרי. וזהו: היום אם בקולו תשמעו, 'היום' דייקא, והבן".

ואפשר להסמיך לכך מאמר חז"ל: "ושוב יום אחד לפני יום מיתתך", שגם יום אחד של תשובה אמתית יש בכוחה לכפר ולזכות את האדם ליום הדין, כדברי המפרשים. דזה מראנו כוחו של יום מהו !

וידוי באותו יום בכדי שלא ייכתב....

ידוע היה החפץ חיים זצ"ל, בעבודת: 'חשבון הנפש', כשיום יום היה עורך חשבון נפשו, ווידוי על כל מה שהיה במשך היום. כששאלוהו פעם תלמידיו למה אין הוא יכול לדחות את ה'חשבון הנפש' של היום למחרת ? השיב: הרי מובא בחז"ל, שבכל לילה כשנשמתו של האדם עולה למעלה נכתבים כל מעשיו, אולם אם האדם מתוודה ומתחרט על מעשיו הם נמחלים לו ואינם נכתבים בכלל, אם כך יוצא - שאם אמתין עד ליום המחרת, אף שאתוודה ואתחרט הרי הם כבר כתובים, וגם אם ימחקו, הרי אינו דומה נייר חלק - לנייר מחוק...

מחר – זה דחיה רחוקה מאוד

הרב החסיד ר' לוי יצחק בנדר (ספר דיבורי אמונה ד') היה מעודד בנועם שיחו על הנחיצות וההזדמנות של יום זה דייקא: הלשון מחר אינה בהכרח למחרת היום, כי מצינו גם "מחר" שפירושו "לעתיד" שהוא לעתיד לבוא, כלשון המובא בחז"ל (עירובין כב.) "היום לעשותם ומחר לקבל שכרם". כי תיבת "מחר" יש במשמעותה - עידן רחוק, דחיה רחוקה...

וכאשר האדם דוחה איזה עשייה דקדושה ל"מחר", ואינה מזדרז לעשותה היום – יכול להיות שפנימיות כוונתו היא דחיה לאחר זמן, ולא מחר כפשוטו...

אסור לנו לעולם להשתמש עם ה"מחר", אלא כל יום לראות רק את היום הזה ולא יותר. להרגיל עצמנו לומר "היום" ולא "מחר".

הבה לא נרמה את עצמינו, האמירה "מחר", היא לא פעם דחיה לגמרי – דחיה מוחלטת... והשכל בזה: כי אם היום אני דוחה ואומר "מחר", על אחת כמה וכמה שמחר גם כן אומר "מחר", ואדחה ליום אחר ויותר רחוק, עד אין סוף. על כן צריך תמיד לומר "היום" ולא "מחר", כמו שאנו אומרים בזמירות של שבת: "ואם יצא חובת היום אשרי לו".

אם אפשר לעשותה היום למה נעשנה מחר?

ננצל את הטוב של כל יום בתורה, במצוות ובעשים טובים ובכל מלאכת עבודת הבורא, וכך נזכה להיות מתלמידיו של אברהם אבינו, שיקויים בנו לאורך ימים ושנים את ה"בא בימים". אריכות ימים בשילוב ימים מלאים.

נעשה הכל – לא לדחות למחר, בכדי שלא נפסיד את הכל.

"אם תעזבני יום יומיים אעזבך" אומרים חכמינו, לא נדחה ולא נתמהמה, בל נהיה מאלו האומרים 'אם אפשר לעשותה מחר למה נעשנה היום', נשנה פתגם זה בהיפוכו: 'אם אפשר לעשותה היום למה נעשנה למחר', ננצל את היום, השעה והזמן שאנו עומדים בו, וכך הרווחים של ימי חיינו יהיו בידינו.

שִׁירַת הַפַּרָשָׁה

"וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים"
יָמִים אֲרֻכִּים - מְלֵאִים וּשְׂלֵמִים.

יְמֵי חַיֵּי הָאָדָם מְדוּדִים וּסְפוּרִים הֵמָּה
בְּכָל יוֹם עָלָיו לִמְצֹא בּוֹ אֶת הַבְּרָכָה וְהַמַּעֲלָה.

הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִּשְׁמְעוּ נֶאֱמַר בַּכְּתוּבִים
לְמַלְאוֹת דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּדָבָרִים נִצְחִיִּים.

הַזְּחִיָּה לְמָחָר מִתַּחְבּוּלֵי הַיֵּצֶר בַּמִּלְחָמָה
לִבְלִי לְמַלְאוֹת חוֹבַת הַיּוֹם בַּעֲשִׂיָּה.

פְּנִינֵי פָּרָשָׁה

"גר ותושב אנכי עמכם" (כג, ד)

הקדים בתיבת. **"גר"** יעויין **בפרש"י** ב' פירושים ע"כ.

ואפ"ל ע"פ המובא **בזוהר הק'** (יתרו ס"ט) שבזמן **שיתרו התגייר נתעלה כבוד השי"ת.** כי עיקר התעלות והתגלות כבודו שהרחוקים יודעים ממנו ית' (**ליקו"מ י**). **והרי עיקר עבודתו של אברהם אבינו היה לגיר ולקרב את הרחוקים ולהכניסם תחת כנפי השכינה** שאירחם והודו וברכו להשי"ת. וזה מה שהתחיל בדבריו: **"גר"** שכוונתו בקבורת שרה **במערת המכפלה** – היא עבור התגלות כבוד השי"ת, שהאיר שם אור גדול, כמובא (זוהר חדש נח, ליקו"מ י"ז) **שמקום מערת המכפלה, הוא שער גן עדן, שדרך שם עולין כל הנשמות ואורו גדול מאוד.**

"בכסף מלא יתננה לי" (כג ט)

אפ"ל בדרך רמז; **דאם אדם מוציא הוצאות עבור מצוות הם חוזרים אליו,** וכמובא עה"פ (דברים כד, יג): **'ולך תהיה צדקה'**, שהמעות שהאדם נותן לצדקה ולמצוות הוא בעצם נותן לו את זה. וזהו: **'יתננה לי'**. ואפשר להוסיף שלכך יש טעם של **'קדמא ואזלא'** על **'כסף מלא'** – שהמעות **הולכים וחוזרים.**

"ויקם שדה עפרון" (כג יז)

'עפרון' רומז על **עפרוריות** - וכנאמר אצל הנחש שמשם שורש הרע **'ונחש עפר לחמו'**. ו**'בליקוטי הלכות'** (תפילין ה מ): **"עפרון הוא בחינת עפר, בחינת הרע הנאחז ביסוד העפר, שהוא בחינת** (ישעיה ס"ה): **ונחש עפר לחמו, בחינת** (בראשית ג') **ועפר תאכל וכו', שהוא בחינת עצבות ועצלות וכבידות, הנמשך מהרע שביסוד העפר שהוא עיקר נשיכת הנחש כמו שאמר רבינו ז"ל על הפסוק ונחש עפר לחמו** (סימן קפ"ט)".

וזהו **"ויקם שדה"**, שגם בתוך הכבדות והקושי - בתוך **העפרוריות**, יש להכניס שם את ה**'ויקם'** - **הצמיחה וההתעלות**, וכדברי רש"י על **"ויקם"** – **'תקומה הייתה לו'**.

כן אפשר להוסיף: **'ויקם'** שהתקומה היא ע"י **'שדה עפרון"** שזורעים בשדה **גרעינים קטנים – נקודות טובות - בתוך העפרוריות**, שע"י ראית הטוב באה התקומה (וכמובא **בליקו"מ** רפב). ובדברי ה**'זוהר'** שאברהם **ראה בשדה זו את שער גן עדן.**

"וכל העץ אשר בשדה אשר בכל גבלו סביב" (כג יז)

מפירוט הכתוב שכל **'אשר בשדה אשר בכל גבלו סביב"** נוכל ללמוד הא המובא **בזוהר** (שמות ה'.) שאם היו יודעים גדולתו של יעקב: **'הוו מלחכי עפרא תלת פרסי, קריב לקבריה'.** ואפשר להוסיף **"אשר בשדה אשר בכל גבלו סביב"** בגימטריא: **'הוו מלחכי עפרא תלת פרסי'** (עם האותיות והתיבות), רמז לקדושה הגבוהה מסביב המערה.

סִיפּוּרִים מְאִירִים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זי"ע

"עַד אִם דִּבַּרְתִּי דְּבָרָי" (בראשית כד לג)

שיחות חולין

היה זה בתקופה הראשונה של מנהיגותו של רבנו, בליל שבת קודש. רבנו כבר נטל ידיו, ועמו מקורביו. סביב השולחן יושבים אלו שנפלה בחלקם הזכייה לסעוד בשולחנו הטהור של רבינו. בלב מלא חרדת קודש יושבים, ואינם גורעים עין מלהביט בפניו הקדושות ובאורחותיו. הפת כבר בוצעה, ורבינו חילק את פרוסות "המוציא" לחסידיו.

אך סיים רבינו לבלוע את הכזית הראשון, והנה שונו פניו. צורתו הטהורה החליפה גוונים. הוא ישב בכסאו ללא נוע. פניו הקדושות שלוות, אך זורחות ובוקעות אור שלא מעלמא הדין. עיניו הטהורות יוקדות בזיקוקין של אור ובערה של אש.

פחד ואימה נפלו על החסידים. הם השפילו עיניהם חוששים להביט בפני הרבי.

שעות על גבי שעות נמשך הדבר, ועדיין לא שבה רוחו של רבינו לגופו.

הנוכחים ישבו רועדים, לא יודעים את נפשם מקדושת המעמד. אך מה יהיה הסוף? מתי יחזור הצדיק אל חסידיו לזה העולם?... הלב התגעגע ונשטף בפחד, ודממה שוררת בחדר מבלי יכולת להוציא הגה...

שעות הלילה חלפו זו אחר זו... סעודת השבת לא הוגשה עדיין. אך לנסות להעיר את הרבי מדבקותו זאת לא ההין איש... רק בעלות השחר כאילו התעורר הרבי והחל לגלות סימנים של ירידה אל העם... זמן קצר חלף ורבינו שב כליל אל חסידיו. הנוכחים שאפו לרווחה, ברכו ברכת המזון ועזבו את שולחן רבינו מלאי התרגשות.

היה זה בימים שאח רבינו רבי יחיאל טרם התקרב אל רבינו, הוא נכח בשולחן זה של רבינו בליל שבת וחזה במחזה נורא ההוד כאשר רבינו פושט צורה ולובש צורה והוא מתדבק בזיו נועם שבת, רבי יחיאל נדהם ונשתומם, התנהגותו של אחיו הצדיק נחרטה עמוק בלבבו.

אך למחרת בעת עריכת השולחן הבחין רבי יחיאל, כי החסידים שחים לפני הרבי שיחות חולין ודברים בעלמא. רבי יחיאל לא הבין איך אפשר לשוחח דברי חולין בשולחן שכזה?...

במוצאי שבת נכנס רבי יחיאל אל רבינו ושטח לפניו תמיהתו, על השיחות חולין בעריכת השולחן.

רבינו הקשיב ואמר: "כלום זוכר אתה את כל העובדות והסיפורים אודותיהם שוחחו בעת עריכת השולחן? כל כמה שרבי יחיאל חפץ להיזכר בפרטים, לא עלה הדבר בידו, הוא שכח מהדברים לגמרי בעת עריכת השולחן.

נענה רבינו ואמר: "אני זוכר כל אשר דברו!"

מיד קם רבינו ממקומו, נעל את דלת החדר, ולאחר שישב במקומו החל להסביר לאחיו מן הכוונות הטמונות באותם דברי "חולין" ששמע בשולחנו. רבינו גילה מעט לאחיו מן הדברים העמוקים שהיו צפונים באותן שיחות חולין, והלה ישב נבהל ומשתומם - - -

שעות רבות ישבו רבינו ואחיו. רבינו הסביר ורבי יחיאל הקשיב, שעות חלפו, ברם רבי יחיאל לא חש בחילופן, מרוב מתיקות ועריבות של דברי רבינו.

החלונות בחדר היו מכוסים בווילונות, כך שהאור מן החוץ לא חדר פנימה. לפתע הביט רבינו במורה-השעות (שעון) התלוי על הקיר, והבחין כי עוד קט עובר זמן קריאת שמע של שחרית... רק אז הפסיק רבינו את שיחתו עם אחיו, שיצא מלפניו מלא חרדת-קודש.

רבי יחיאל שב לביתו אך כל כולו היה ספוג עדיין ברשמים ובדברים ששמע אצל אחיו. נרגש היה ולא יכול לשוב לעשתונותיו. לבו נתמלא בהתלהבות ובכיסופים להשם יתברך, ומרוב התרגשות החלו עיניו זולגות דמעות כמים.

מספר ימים חלפו, אך רבי יחיאל לא שב עדיין לעצמו. דברי רבינו פרקו את לבו לשברים... זה כמה ימים מאז אותה שיחה אינו ישן ואינו אוכל, הוא אינו מצוי גם בעולם הגשמי... רעיונותיו מתעלים מעלה מעלה... דברי רבינו שזכה לשמוע, אינם נותנים לו מנוח... חש הוא רבי יחיאל כי הדברים מעלים אותו גבוה גבוה... כיצד יכול מוחו של אנוש להכיל שפע שכזה?... וכל זאת היה רק בגין הסבריו של רבינו על שיחות חולין שנאמרו בשולחנו...

או אז התקרב רבי יחיאל אל רבינו והתבטל בפניו התבטלות גמורה, ונהיה לאחד מחשובי התלמידים של רבינו.

במשך הזמן החל רבי יחיאל להשפיע מטובו על הבריות ולקרבם לדרך רבינו.

רבינו עודד את רבי יחיאל לבוא בין אנשים ולדבר עמם מעניין התכלית. וכי כל העולם כולו אינו אלא כחלום הגז חיש. והעיקר הוא אך ורק לעבוד את השם יתברך ולעשות רצונו. רבינו אף הסביר לו, כי למטרה של קירוב יהודים לאביהם שבשמים אפשר גם לשוחח עמם בעת הצורך בשיחות חולין, שיחות אלו יתעלו על ידי הדיבורים הקדושים ועל ידי דברי התורה.

מִן הַבְּאֵר הַהִוא יַשְׁקוּ הָעֲדָרִים | הַכֹּל תָּלוּי בִּרְאִיָּה נְכוֹנָה !

יְלָדִים יְקָרִים ! הַשָּׁבוּעַ פָּרָשַׁת חַיֵּי שָׂרָה אָנוּ קוֹרְאִים בְּפָרָשָׁה עַל "מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה" שֶׁאַבְרָהָם אָבִינוּ קָנָה אוֹתָהּ מֵעֶפְרוֹן הַחִתִּי, וּלְאַחַר שֶׁקִּנָּאָהּ וְהוֹצִיאָה מֵרְשׁוּתוֹ הָיְתָה תְּקוּמָה לְשָׂדֶה קְדוֹשָׁה זוֹ שֶׁהָיְתָה בָּהּ הַמְּעָרָה, וּכְמוֹ שֶׁרַשִׁ"י כּוֹתֵב עַל הַפָּסוּק: "וַיָּקָם שְׂדֵה עֶפְרוֹן" 'תְּקוּמָה הָיְתָה לָהּ שֶׁיָּצָא מִיָּד הַדְּיוֹט לְיַד מֶלֶךְ'.

בְּ'לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן' מֵבִיא אֶת דִּבְרֵי הַ"זֹּהַר הַקָּדוֹשׁ" עַל מְכִירָה זוֹ, שֶׁאַף שֶׁמָּקוֹם זֶה הוּא מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ שָׁם אוֹר גָּדוֹל מְאוֹד, כִּי מָקוֹם מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה הוּא שַׁעַר גַּן עֵדֶן, שֶׁדֶּרֶךְ שָׁם עוֹלִים כָּל הַנְּשָׁמוֹת, אֲבָל אֵצֶל עֶפְרוֹן הַחִתִּי הָיָה נִרְאֶה מָקוֹם זֶה לְמָקוֹם חֹשֶׁךְ וַאֲפֵלָה, וּלְכָךְ מָכְרוֹ בְּשִׂמְחָה רַבָּה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ.

הִנֵּה אָנוּ רוֹאִים שֶׁאוֹתוֹ מָקוֹם – אַבְרָהָם אָבִינוּ הִרְגִּישׁ וְרָאָה אֶת הַקְּדוּשָׁה, הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁיֵּשׁ שָׁם, וְעַל אוֹתוֹ מָקוֹם עֶפְרוֹן הַחִתִּי רוֹאֶה מַמָּשׁ הָפוּךְ, הוּא רוֹאֶה בָּזֶה מְעָרָה חֲשׁוּכָה וַאֲפֵלָה הוּא שָׂמַח לְהִתְפַּטֵּר מִמֶּנָּה.

וְדָבָר זֶה מְלַמְּדֵנוּ אָנוּ, שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת שְׁנֵי אֲנָשִׁים יוֹשְׁבִים לְיַד הַסִּדּוּר הַפָּתוּחַ, אוֹ לְיַד הַמִּשְׁנָיוֹת, וְאֶחָד רוֹאֶה כַּמָּה חֲשִׁיבוּת יֵשׁ בָּזֶה, כַּמָּה זֶה מָתוֹק כָּל תֵּבָה שֶׁל הַתְּפִלָּה, אֵיזוֹ נְעִימוּת יֵשׁ בְּכָל תֵּבָה שֶׁל הַמִּשְׁנָה, וְהַשֵּׁנִי מַמָּשׁ רוֹאֶה אֶת הֶהָפוּךְ חַס וְשָׁלוֹם.

כְּשֶׁאָנוּ נִגָּשִׁים לְדָבָר קָדוֹשׁ - נַחֲשֹׁב עַל הַזְּכוּת שֶׁיֵּשׁ בַּדָּבָר וְלֹא בַּקֹּשִׁי, נַבִּיט כְּמוֹ אַבְרָהָם אָבִינוּ שֶׁלֹּא רָאָה אֶת הַמְּעָרָה כְּמוֹ שֶׁהָיא, אֶלָּא הִתְבּוֹנֵן בְּפָנִימִיּוּתָהּ, בְּאוֹרָה וּבְזִיוָהּ, שֶׁאָדָם הָרִאשׁוֹן קְבוּר שָׁם וְזֶה שַׁעַר גַּן עֵדֶן. כְּשֶׁנַּבִּיט בְּהַבָּטָה נְכוֹנָה וְחִיּוּבִית עַל כָּל דָּבָר, נִשְׂמַח בַּעֲשִׂיָּתָהּ, וְנִרְאֶה הָאוֹר שָׁבָּהּ.

חֻמָּשׁ פְּנִינֵי פַּרְשָׁה

"אם יש את נפשכם...ופגעו לי בעפרון בן צחר...ויתן לי את מערת המכפלה" (כג ח ט)

'את נפשכם' פרש"י **'רצונכם'**, דזהו העבודה הראשונה לקבלת הברכה, **הרצונות**, וכמובא ב**ליקוטי מוהר"ן** (תורה לא) שעיקר התהוות הנפש הוא ע"י **הרצון**. (ויעויין **ב'ליקוטי תורה' להאריז"ל** תולדות מ"א. ש'**רצון**' הוא '**נוצר**' והוא **מידת החסד**. דזהו מידתו של אברהם).

לאחר מכן **"ופגעו לי"** – **פגיעה לשון תפילה**, וכמובא על הפסוק **"ויפגע במקום"** דבכוח **התפילה** ממשיכים את **השפע**. ולאחמ"כ **"ויתן לי"** שזה נהיה שלו ב'**שכל הנקנה**', דהא זה הגיע אליו **ע"י תפילה ורצונות**.

"ביני ובינך מה היא" (כג ט"ו)

הבדל בין **עפרון** ל**אברהם אבינו**, היא במידת **"מה"** שעפרון היה לו **גאוה**, וכדברי רש"י **שאמר הרבה ואפילו מעט לא עשה**, ולעומתו מידתו של אברהם אבינו, היא '**הענוה**', וכדברי המשנה (אבות ה יט) על מי שיש בו **רוח נמוכה ונפש שפלה, הוא מתלמידיו של אברהם אבינו**. וזהו: **"ביני ובינך מה היא"** – שההבדל הוא במהות **"מה"**.

'ה' א' השמים אשר לקחני מבית אבי...ואשר דיבר לי...ואשר נשבע לי' (כד ז)

שלבי ההתקרבות להקב"ה כביכול, ברישׁ; **"לקחני"** – להתמסר להקב"ה, לאחר מכן **"ואשר דיבר לי"** התחברות יותר פנימית **בכוח הדיבור**, ולאחמ"כ **"ואשר נשבע לי"** קשר חזק **של שבועה**.

"הקרה נא לפני היום" (כ"ד י"ב)

אפשר לדייק בתיבת **"היום"** שאין לדחות ולעכב את **השידוך** שמא יקדמנו אחר, ואפילו בתשעה באב עצמו מותר לעשות אירוסין. (שו"ע תקנ"א ב) וזהו הדיוק של: **היום**.

"הקרה נא לפני היום" (כ"ד י"ב)

לפני מלשון – **קודם**, וזהו מרומז בכאן **שהקדים תפילתו**, כמובא רבות בחז"ל ובספה"ק שיש להקדים תפילה לפני כל דבר ופעולה שעושים, ובפרט בזיווג האדם. ובדבריהם (מו"ק יח.) שמא יקדמנו אחר ברחמים.

וכן אפשר לדייק "לפני", שהתפלל מוקדם כבר בתחילת היום, וכמובא בחז"ל ובספרי הלכה וחסידות שיש להקדים את התפילה, ולא לעשות שום עיסוק קודם התפילה.

"ועשה חסד עם אדוני אברהם" (כד יב)

אפ"ל, הוא ביקש **חסד** מאת הקב"ה. בזאת שייעשה **חסד בזכות תפילתו בבאר המים בשאיבת המים,** מידה כנגד מידה, ובדרך שאדם מודד מודדין לו (סוטה פרק א משנה ז). וכן בהמשך הפסוקים הוא הודה להקב"ה על חסדיו: **"אשר לא עזב חסדו ואמתו".**

"ויאמר ברוך ה' א' אדוני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדוני" (כ"ד, כ"ז)

כשאליעזר הודה לקב"ה דזהו עבודת התפילה – דהא **תפילה יש בה ב' חלקים בקשה והודאה** (ליקו"מ ב) הזכיר **"חסדו ואמתו"** – שהם **ב' יסודות** לקבלת התפילה.

חסד – הוא ענין ההודאה. ובחז"ל (ברכות ה): **"העושה תפילתו קבע אין תפילתו תחנונים"** ועיקר התפילה זה חסד ומתנת חינם.

ואמתו – סובב על '**בקשה**' שצריכה להיות **באמת**, וע"כ תפילתו מתקבלת, **"לכל אשר יקראוהו באמת"**, וכמובא בליקו"מ (ט קי"ב) **שעיקר התפילה שיתפלל האדם באמת**, וע"ז נפתחים לו השערים.

"ויצא יצחק לשוח בשדה" (כ"ד סג)

בדברי רש"י **'לשון תפילה כמו ישפוך שיחו'**, ואפשר להוסיף **"ל'שוח ב'שדה"** ר"ת '**לב**' דעיקר התפילה היא בלב, **"רחמנא ליבא בעי"**. **לשפוך ליבנו כמים נוכח פני ה'.**

זָוִית רְאִיָּה >>

"וזוכר חסדי אבות" נתחבר למידותיהם ואורחותיהם של האבות הקדושים "מעשה אבות סימן לבנים..."

© כל הזכויות שמורות!